

ایزاری برای تعلیم یا تهدیدی برای تربیت؟

یک سال و چندماهه‌ای است که شیوه آموزش دانش‌آموزان تفاوت پیدا کرده، دیگر آن‌ها به رسم قدیم پشت میز کلاس‌های مدرسه حاضر نمی‌شوند.

یک سال و چندماهه‌ای است که شیوه آموزش دانش‌آموزان تفاوت پیدا کرده، دیگر آن‌ها به رسم قدیم پشت میز کلاس‌های مدرسه حاضر نمی‌شوند. در بهترین حالت، مدرسه برای شان همان چاردیواری اتاق شان در خانه است و باید از پشت صفحات تلفن همراه، تبلت و یا لپ‌تاپ با معلم و هم‌کلاسی‌هایشان ارتباط برقرار کنند.

به گزارش ایسنا، اواخر بهمن ماه سال گذشته رسماً ورود ویروس کرونا به کشور اعلام شد، ویروسی منحوس که تا همین حالا زندگی مردم دنیا را مختل کرده و تغییرات فراوانی در سبک و سیاق زیست روزمره انسان‌ها به وجود آورده، در این بین شیوه آموزش دانش‌آموزان و دانشجویان هم از دگرگونی دور نماند.

حالا دیگر از حیاط مدارس صدای خنده، بازی، تذکر ناظم و مدیر یا گریه‌های گاه و بیگاه دانش‌آموزان شنیده نمی‌شود و کلاس درس و مشق به اجبار در چاردیواری خانه‌ها محبوس شده است. دانش‌آموزانی که تا دیروز در کنار تحصیل، تجربه زیستن در جامعه را با حضور در مدرسه یاد می‌گرفتند، مجبورند از پشت صفحات تلفن همراه، تبلت و لپ‌تاپ، یک طرفه تنها شنونده صدای معلم باشند. البته شاید مجالی هم برای گفت‌وگوی مجازی آن‌ها با معلم و حتی هم‌کلاسی‌هایشان فراهم شود ولی این کجا و آن کجا!

این وضعیت حالا بدل به بهترین و ایده‌آل‌ترین شرایط برای آموزش مجازی ۱۵ میلیون دانش‌آموزان ایرانی شده که کرونا آن‌ها را وادار کرده در فضایی خارج از مدرسه به تحصیلات خود ادامه دهند.

شرایط بدتر البته برای آن دسته از دانش‌آموزانی است که به دلیل وضعیت مالی و یا نبود زیرساخت‌های ارتباطی، اینترنت و موبایل از دسترسی به آموزش مجازی محروم هستند چه اینکه طبق گفته احمد حسین فلاحی سخنگوی کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس «نزدیک به ۳ میلیون دانش‌آموز از داشتن تبلت و گوشی هوشمند محروم هستند».

فارغ از موضوع تامین تجهیزات آموزشی و زیرساخت‌های لازم ارتباطی، این روزها معضل دیگری به نام آموزش درست استفاده از فضای مجازی تبدیل به دغدغه اولیای دانش‌آموزان شده است. شاید تا قبل از این، خانواده‌ها امکان محدود کردن زمان استفاده فرزندان از فضای مجازی را داشتند اما با آنلاین شدن کلاس‌های درس عملاً شرایط تغییر کرده است.

با این اوصاف در مجموع می‌توان دو مولفه «آموزش استفاده درست از فضای مجازی» و «تامین زیرساخت‌ها و امکانات دسترسی به آموزش آنلاین» را به عنوان مهمترین موضوعات برای آموزش مجازی در نظر گرفت که باید مورد توجه متولیان حوزه آموزش کشور قرار گیرد. بدیهی است که نگاه ویژه مجلس شورای اسلامی به این موضوع هموارکننده این راه خواهد بود.

توافق کمیسیون آموزش و وزارت ارتباطات برای تامین تبلت مورد نیاز دانش‌آموزان محروم

در همین راستا کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس در توافقی با وزارت ارتباطات تاکید کرد که باید وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات تبلت مورد نیاز دانش‌آموزان محروم از دسترسی به تجهیزات آموزشی را تامین کند.

در این باره فلاحی سخنگوی کمیسیون آموزش در گفت‌وگویی با ایسنا این‌طور توضیح داد: وزارت ارتباطات مکلف به تامین تبلت مورد نیاز دانش‌آموزان محروم از دسترسی به تجهیزات آموزشی با همکاری سایر دستگاه‌ها با استناد به ماده ۶۹ قانون برنامه ششم و بند «ج» تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۹ شد؛ البته نظارت محتوایی در این قانون بر عهده سازمان پژوهش و برنامه ریزی وزارت آموزش و پرورش و نظارت فنی بر عهده مرکز ملی فضای مجازی کشور است.

تکلیف بودجه‌ای مجلس برای توسعه اینترنت در سال آینده

با توجه به اینکه توسعه زیرساخت‌ها در مناطق دورافتاده برای دسترسی تمامی دانش‌آموزان به اینترنت امری ضروری است، نمایندگان مجلس در لایحه بودجه ۱۴۰۰ تصویب کردند که ۳۰۰ میلیارد تومان برای توسعه اینترنت روستایی اختصاص پیدا کند.

علاوه بر این در بند (ی) تبصره ۶ درآمدی برای دولت خلق شد که به موجب آن حق الامتیاز و حق السهم دولت از کارور (اپراتور)های ارائه دهنده خدمات مخابراتی به میزان ۱۰ درصد افزایش یافته و به حساب درآمد عمومی ردیف ۱۳۰۴۰۴ نزد خزانه داری کل واریز شود. در انتهای آن نیز تاکید شد که «کارورهای ارائه دهنده خدمات اجازه افزایش تعرفه اینترنتی مصرفی را در سال ۱۴۰۰ ندارند».

در بخش هزینه ای این بند نیز مصوب شد که بخشی از منابع حاصل مازاد بر ۶۹ هزار و ۸۰۰ میلیارد ریال در ردیف ۱۳۰۴۰۴، صرف توسعه زیرساخت اینترنت ثابت پرسرعت توسط شرکت مخابرات ایران شود که امکان ارائه سرویس های صوت و تصویری پیشرفته را داشته باشد. اینترنت ثابت پرسرعت می بایست امکان رقابت و مقابله با تهدیدات اینترنت ماهواره ای توسط کشورهای خارجی دیگر در حریم کشور را داشته باشد.

همچنین مصوب شد که موضوع تعرفه اینترنت داخلی شامل پیام رسان های شاد، دانشگاه ها و مراکز دولتی نمی شود و آنها در سال آینده همچنان رایگان خواهند بود؛ درواقع با این مصوبه رفع ابهامی در تبصره ۱۸ لایحه بودجه صورت گرفت که در آن دولت مکلف شد نرخ تعرفه اینترنت برای استفاده از پیام رسان های داخلی را ۲۰ درصد نرخ تعرفه پیام رسان خارجی تعیین کرده و وصول کند.

فلاحی: می توان سیم کارت رایگان کنترل شده در اختیار دانش آموزان قرار داد

احمدحسین فلاحی سخنگوی کمیسیون آموزش، تحقیقات و فناوری مجلس در گفت و گویی با ایسنا در تبیین ضرورت آسیب شناسی آموزش مجازی دانش آموزان گفت: «با شیوع کرونا آموزش از طریق فضای مجازی تبدیل به امری اجتناب ناپذیر شد. البته که در ابتدا مربیان و دانش آموزان آشنایی با فضای مجازی نداشتند و زمانی طول کشید تا آنها بتوانند با این فضا آشنا شوند. به هر حال این دوران یاد داد که نباید آموزش و حتی پرورش را منوط به حضور دانش آموزان در مدارس کرد و می توان آن را از طریق فضای مجازی هم پیگیری نمود. این فرصت و توفیق اجباری بود که همه مجبور شدند با فضای مجازی آشنا شده و آن را یاد بگیرند و در عین حال آسیب های آن را مدیریت کنند.»

وی درباره شیوه های کنترل دانش آموزان در فضای مجازی این توضیح را داد که «می توان سیم کارت های رایگان کنترل شده در اختیار دانش آموزان و حتی تبلت های دانش آموزی ساخت داخل به آنها داد تا آسیب های این حوزه به حداقل برسد.»

فلاحی یکی دیگر از آسیب های آموزش فضای مجازی را دسترسی نداشتن تمامی دانش آموزان به تبلت و گوشی های هوشمند دانست و گفت: «سه میلیون و ۵۰۰ هزار دانش آموز از داشتن تبلت و گوشی هوشمند محروم بودند که مشکل بیش از ۲۰۰ هزار نفر آنها حل شد. به هر حال معلوم نیست که کرونا آخرین مشکل باشد، ما باید برای همیشه آماده باشیم تا در صورت وجود مسئله ای، آموزش از طریق فضای مجازی ادامه داشته باشد.»

نادری: آموزش معلمان برای تدریس آنلاین ضروری است

احمد نادری دیگر عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس نیز در توضیحاتی آموزش معلمان برای تدریس آنلاین را به عنوان موضوع مهمی در آموزش مجازی برشمرد و گفت: علاوه بر اینکه آموزش معلمان برای تدریس آنلاین ضروری است، باید به دانش آموزان و والدین نیز نحوه استفاده درست از سیستم های هوشمند، آموزش داده شود تا آنها با داشتن سواد رسانه ای کافی، آسیب نبینند.

وی ادامه داد: همچنین باید تجهیزات سخت افزاری برای دانش آموزان و معلمان همچون مجهز کردن آنها به تبلت و موبایل هوشمند نیز فراهم شود.

پر واضح است فضای مجازی تاثیرات مثبت و یا منفی بر کاربران خود دارد؛ به همان اندازه که اینترنت به شرط استفاده درست ابزاری مناسب برای توسعه افکار و اندیشه های بشری محسوب می شود می تواند در صورت نبود آموزش کافی برای استفاده از آن، به کابوسی برای جامعه و به خصوص دانش آموزان و خانواده هایشان تبدیل شود.

لازم است دستگاه های متولی امر به خصوص وزارت آموزش و پرورش علاوه بر تامین بستر لازم برای دسترسی عادلانه تمام دانش آموزان در اقصی نقاط کشور به آموزش مجازی، فرهنگ سازی استفاده درست از فضای مجازی را در دستور کار قرار دهد. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات نیز برای توسعه اینترنت در کشور اقدامات موثرتری انجام دهد.